

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΟΝΗΣΟ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, 2018

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει την ολοκλήρωση των φετινών ανασκαφών της αρχαιολογικής αποστολής του Πανεπιστημίου Νέας Υόρκης στη Γερόνησο και στη θέση *Μανίκη* του φυσικού αρχαίου λιμανιού, στην Πέγεια. Κατά τη περίοδο των εργασιών συνολικής διάρκειας πέντε εβδομάδων, διεξήχθησαν επισκοπήσεις, ανασκαφική έρευνα και μελέτη, υπό τη διεύθυνση της Δρ. Joan Breton Connolly, καθηγήτριας Ιστορίας της Τέχνης και Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης.

Στο καινοτόμο διεπιστημονικό πρόγραμμα έρευνας στο λιμάνι *Μανίκη* συμμετείχε μια διεθνής ομάδα μελετητών. Το μικρό, αρχαίο λιμάνι στο *Μανίκη* χρησιμοποιείτο ως το βασικό λιμάνι για τον Γερόνησο και τον αρχαίο οικισμό του Αγίου Γεωργίου της Πέγειας από την Ελληνιστική μέχρι την Πρωτοχριστιανική περίοδο.

Ο Δρ Θεοτόκης Θεοδούλου, επικεφαλής της Εφορείας Ενάλιων Αρχαιοτήτων στην Κρήτη, ο Δρ. Αλέξανδρος Τούρτας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και ο Κωνσταντίνος Κωστάκης του Plano S.L.A., πραγματοποίησαν την παράκτια και υποβρύχια έρευνα του αρχαίου φυσικού λιμανιού *Μανίκη*. Αυτή περιλάμβανε χαρτογράφηση της περιοχής, δημιουργία τρισδιάστατου (3D) μοντέλου (Εικ. 1 και 2), βιντεοσκόπηση, υποβρύχια και καταδυτικές επισκοπήσεις. Μια εξειδικευμένη πλατφόρμα που έφερε ψηφιακή κάμερα χρησιμοποιήθηκε για τη φωτογράφιση του δυτικού πυθμένα του κόλπου.

Στο δυτικό άκρο του ακρωτηρίου καθώς και στο μέσο του λιμανιού, έχουν εντοπιστεί λαξευτές στρογγυλεμένες δέστρες για την αγκυροβόληση πλοίων. Λαξευτά κανάλια που είναι ορατά και διασώζονται στο ασβεστολιθικό στρώμα στην άκρη του λιμανιού ίσως να χρησιμοποιούνταν για τη φόρτωση και εκφόρτωση εμπορευμάτων ή την καθέλκυση πλοίων και βαρκών.

Η Δρ. Γεωργία Ανδρέου του «Cornell and Brown University» πραγματοποίησε παράκτιες αναλύσεις χρησιμοποιώντας σε Η/Υ τα λογισμικά συστήματα, ArcGIS, Agisoft PhotoScan και Digital Shoreline Analysis Software. Η Δρ Ανδρέου δημιούργησε γεωαναφερόμενα τρισδιάστατα μοντέλα του λιμανιού, βυθομετρικούς χάρτες και χάρτες ισοϋψών καμπυλών, καθώς και ψηφιακά υψομετρικά μοντέλα αναγλύφου (DEM) για ανάλυση της περιοχής ως προς το εύρος ορατότητας του κάθε σημείου.

Ο Μιλτιάδης Πολυδώρου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, πραγματοποίησε γεωμορφολογικές έρευνες της Γερόνησου και της ακτογραμμής από τον Άγιο Γεώργιο μέχρι το αρχαίο φυσικό λιμάνι στη θέση *Μανίκη*, συμπεριλαμβανομένων χαρτογράφησης με τη χρήση αεροπλάτφορμας (τύπου drone) καθώς και δημιουργίας τρισδιάστατου μοντέλου και ορθομωσαϊκού.

Η ανασκαφή επικεντρώθηκε στην άκρη του φυσικού λιμανιού, σε τρία σημεία της στρωματογραφίας στα οποία είχε ανασκαφεί σημαντικός αριθμός αμφορέων μεταφοράς οι οποίοι είχαν απορριφθεί στην περιοχή.

Ο καθηγητής Thomas Tartaron, Πρόεδρος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Μεσογειακή Αρχαιολογία του Πανεπιστημίου της Πενσυλβανίας, διεξήγαγε επιφανειακή έρευνα καθώς και την ανασκαφή ενός τμήματος στο οποίο είχαν ανευρεθεί οι αμφορείς.

Η καθηγήτρια Jolanta Młynarczyk του Πανεπιστημίου της Βαρσοβίας αναγνώρισε τον επικρατέστερο τύπο αμφορέα που εντοπίστηκε ως κυπριακής νοτιοδυτικής προέλευσης και χρονολογείται από τον 5ο έως και τον 7ο αιώνα μ.Χ. Επίσης διαδεδομένοι είναι οι παλαιστινιακοί αμφορείς (τύπου bag-shaped) που χρονολογούνται μετά τον 5ο-6ο αιώνα καθώς επίσης οι αμφορείς τύπου Γάζας (Gaza jars) που χρονολογούνται από τον 4ο έως τον 6ο αιώνα μ.Χ.. Οι παλαιστινιακοί αμφορείς μαρτυρούν τους προσκυνηματικούς δρόμους και τη σύνδεση των βασιλικών του Αγίου Γεωργίου της Πέγειας και των διάσημων μοναστηριακών κέντρων της νότιας Παλαιστίνης, ιδιαίτερα κατά τα χρόνια της βασιλείας του Ιουστινιανού.

